ÕPSIK

KLASSIÕPETAJATE AJALEHT

Märts 2011

SAATEKS

Hea kolleeg,

kes Sa töötad nii-öelda väikeses majas, väikeste poole peal, algklasside korrusel – kuidas kuskil – see leht on Sulle. See on klassiõpetajate ajaleht.

Tutvustame klassiõpetajate töökogemust.

Vahendame isikuid, kel on klassiõpetajale midagi öelda – uurijaid, asjatundjaid, lastega tegelevaid inimesi.

Arutleme selle üle, mis on algõpetuses tähtis. Otsime teadmist, mis annaks kindlustunnet.

Kui Sul on tekkinud küsimus, mis ei anna asu, mille üle oled hakanud mõtlema päevast päeva – saada see meile, võib-olla on palju neid, kes mõtlevad samas suunas!

Kui Sa töötad väga väikeses koolis ja vahel pole kedagi, kellega maailma-asju arutada – räägi meiega!

Kui töötad suures koolis, kus tundub, et Sinu häält ei kuulegi keegi – räägi meiega!

Leht jõuab Sinuni meie üliõpilaste kaudu, kui nad tulevad Sinu kooli praktikale, kui nad käivad kaugõppe sessioonidel ja niisamuti täienduskursuste kaudu.

Lehetegemise algatus on tulnud Tallinna Ülikooli kasvatusteaduste instituudi algõpetuse osakonnast, kuid meelsasti kaasame kolleege muudest klassiõpetajaid koolitavatest asutustest ja üksustest.

Avanumbris saavad sõna meie osakonna õppejõud ja mõni sõber mujalt. Üks on jutus ametlikum, teine meeleolukam. Ühise joonena tuleb esile klassikaline humanistlik algõpetuse käsitus, tuttav läbi Jan Amos Comeniust, Mihkel Kampmaad ja Jüri Parijõge liitva traditsiooni, mis väärtustab ühelt poolt lapse loovat ja aktiivset alget ja teisalt rikast, ehedat kasvukeskkonda – tõeline kunst, päris loodus, ehe suhtlemine.

Kui hüüatate lugedes – *Tohoh! Kuidas nii? Mis sul viga rääkida, aga vaat kus mina...* - kirjutage oma mõtteist!

Laseme loomelinnukese lendu ja teeme nalja ka. Ootame kaastööd – kui luuletad, pildistad, joonistad, mõtled välja toredaid ülesandeid – tere tulemast! Kui tahad jagada midagi oma laste loomingust – aga palun!

Aadress on opsik@tlu.ee

LUGEMISSOOVITUS

OTSI HEAD RAAMATUT

MARE MÜÜRSEPP

algklasside õpetaja
õppekirjanduse autor
lastekirjanduse lektor

Hea Raamat on Lastekaitseliidu algatus, mille eesmärk on valida paar korda aastas kümmekond teost ja levitada neid nimekirjas. See võiks aidata nii lapsevanemal ja õpetajal raamatute suures hulgas väärtuslikku leida. Raamatukauplused ja raamatukogud saavad esiletoodud teoseid nähtavamalt välja panna, et lapsedki ennekõike huvitavamate teoste ligi juhtuksid.

Hea Raamat
www.lastekaitseliit.ee

Selline valik ja soovitus toimib ka mujal, näiteks prantsuse lastekirjanduseksperdid koostavad oma maal iga kahe kuu tagant nimekirja, kus teosed on märgistatud sellise kvaliteedimärgiga nagu meil on telekavas – innuka ja igavusest lääbakil vaataja märgid.

Lastekaitseliit kaasab asjatundjad Eesti Lastekirjanduse Keskusest, Emakeeleõpetajate Liidust, Eesti Lugemisühingust, raamatukogudest, ja kokku tuleb päris suur hulk hinnanguid. 2011. aasta alguses tekkis jälle üks nimekiri. Esitleme siin noorematele koolilastele kohaseid.

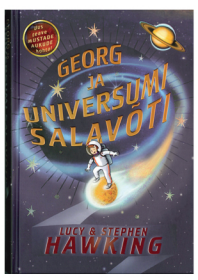

Stephen ja Lucy Hawking "Georg ja universumi salavõti

Väga tore oli seda raamatut kohata ühes koolis teise klassi raamaturiiulil, kuhu oli just toodud laste endi värskeid lemmikuid. Stephen Hawking on maailmakuulus füüsik ja Lucy on tema tütar. Georgi-raamatus seovad nad kokku väga lapsepärase seiklusjutu ja tõsiteaduslikud teadmised kosmosest – ja mis kõige tähtsam – otse kosmosest tehtud fotod.

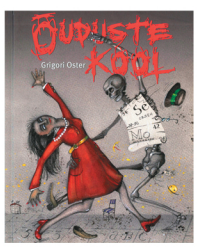

Grigori Oster "Õuduste kool"

Odessa päritolu Grigori Oster on maailmakuulsuse pälvinud oma julgete naljajuttudega, mis avardavad ilmselt mõnegi täiskasvanu arusaama heast lasteraamatust. "Õuduste kool" kasutab laste seas populaarseid hirmujuttude motiive – verine käsi, vaimud-nõiad.

Nagu ütleb kriitik Krista Kumberg, kes on ometigi täie vastutustunde ja suure lapsetundmisega inimene:

"See rahuldab laste tarvet põnevuse ja nalja järele ning tõmbab lugema ka neid poisslapsi, kes muidu lugemisse ülima ettevaatusega suhtuvad (no et äkki hakkab külge). Täiskasvanud aga ärgu peljaku – võrreldes teismelistele suunatud arulageda vampiiriromantikaga on «Õuduste kool» nutikas lugemine, mis õhutab muu hulgas ka loovust – kolm lugu raamatu lõpus jäävad lugeja lõpetada."

Kaspar Jancis "Seiklus Salamandril ehk Morten Viksi uskumatud juhtumised lollide laevas"

Raamatuga koos on laulude CD ja illustratsioonid on vaimukad ja dünaamilised – nii moodustub kokku nagu multifilm: loed, näed, kuulad... Seiklus lähtub argipäevast ja jõuab sinna tagasi.

Janosch "Oo, kui kaunis on Panama"

Saksa kunstnik ja kirjanik Janosch on sündinud 1931. Tema lugu Panama otsimisest on avaldatud juba 1978. aastal ja saanud väga kiita. Eesti lugejale võib see meenutada Ellen Niidu "Midrimaad" (mis muide oli 1978. a juba olemas!!!). Võime siiski arvata, et Janosch ei saanud ideed mitte Ellen Niidult, vaid rahvajuttudest, kus ka see motiiv esineb: tegelane läheb otsima midagi imelist, ja lõpuks selgub, et see imeline on tal omas kodus olemas. Panama-raamat arvestab väga hästi algaja lugejaga. Lause on lihtne ja kujundus laseb teksti hästi jälgida, kusjuures seiklus mõjub ikka päris põnevalt.

Kristjan Jaak Kangur, Eva Kolli, Ruth Laane, Sirje Laidre, Sirje Ootsing, Kersti Tormis "Risti-rästi läbi Eestimaa"

Hädavajalik raamat igas klassis, võiks olla olemas igal õpilasel, vähemalt koolil klassikomplekti kaupa. Tõesti käiakse siin pildis ja sõnas läbi kogu Eestimaa, näidatakse, mis kohad-hooned ja muu mis kohas oluline teada on. Täpsete joonistuste juures on napid ja sisutihedad selgitused. Selle lugemise järel tahaks saapad jalga panna ja käiagi kõik need kohad läbi.

Aidi Vallik "Mannikese lugu"

Värsslugu, mis on paras üsna väheste oskustega lugejalegi. Sündmustik on köitev ja raamatu pilte saab elustada: raamatul on käsitöölehed. Vares viib tüdruku oma pesasse – sellist lugu ei saa küll lugemata jätta!

Piret Raud "Tobias ja teine B"

Kui tahate kogeda, et koolis on tore, õpetaja on kena inimene ja kõik mured on lahendatavad, palun lugege seda raamatut. Elu on elamisväärne.

ALGÕPETUS ÜLIKOOLIS

OOTAME ÕPETAJATE JA ÜLIÕPILASTE JULGET SEKKUMIST

AIRI KUKK

klassiõpetaja eriala õppekava juht, algõpetuse osakonna juhataja

Algkoolide õppekava aastast 1928 nimetas, et algkooli ESIMENE tähtis ülesanne on kasvatus. Oma doktoritöös uurisid Sa laste tulemusi õpetajate hinnanguil, ja selgus, et laste sotsiaalseid oskusi peavad õpetajad nõrgaks kohaks – võrreldes ainealaste oskustega. Praegu ilmub pedagoogilisi teoseid sellest, kuidas saada lapsed kuuletuma niigivõrd, et üldse tundi korraldada. Kuidas saab Sinu nägemust mööda õpetajakoolitus aidata noorel inimesel leida endas vahendid ja varud, et lapsi vajalikult suunata ja nendega igas olukorras toime tulla?

Tõesti, minu doktoritööst selgus, et õppekava ainealased eesmärgid on õpetajate hinnanguil väga hästi omandatud, kuid vajakajäämisi esineb just sotsiaalsetes oskustes. Uurimuse huvikeskmes ses valdkonnas olid laste suhtlemisoskus eakaaslaste ja täiskasvanutega, nende väljendusoskus ning nende enesekehtestamine ja -juhtimisoskused. Tegelikult kasutame me neid oskusi ju kõik ja igapäevaselt, kord teadlikumalt, kord vähem teadlikult. Sotsiaalsete oskuste varu on tähtis ka õpetajakoolituses, õpetaja enese arengus. Kas ikka alati on nii, et õpetajad on heade sotsiaalsete oskustega? Julgen mõnelgi puhul teisiti arvata. Igal aastal külastame praktikakoole ning iga kord adume, kui oluline on kontakt üliõpilasega, tema juhendajaga, samuti üliõpilasel kontakt metoodiku, õpilaste ja õpetajatega. Kui tähtis on see millist „keelt“ neis kontaktides kasutatakse ning milliseid tähendusi antakse verbaalsele ja mitteverbaalsele enesekehtestamisele ja -juhtimisele. Praktikaaeg on intensiivne periood ning siis ilmnevad nõrgad kohad nii praktikantide ja nende juhendajate kui ka õppejõudude tegevuses. Siis on näha, kel esineb raskusi väljendumisel või enesekehtestamisel või kontaktide loomisel vm. Õpetajakoolituses toimuv ei ole kindlasti piisav pedagoogilise psühholoogia ja pedagoogilise suhtlemise valdkonnas.

Kuidas koolis hakkama saada, määrab inimene ISE. Tähtis on iseenese tundaõppimine ja oskus ennast juhtida, teada, tunda ja siis kasutada kõiki oma inimloomuse tugevusi ka valitud kutsealal. Kui see nüüd lühidalt kokku võtta, siis mõtlen seda, et iga inimene peab kõigepealt end usaldama, austama, olema avatud ja uudishimulik (sh teadmishimuline), koostööaldis ja aktiivne, vastutustundlik ja elujõuline – kui oskad toime tulla iseendaga, oskad toime tulla ka teistega. Aga seda, kuidas toime tulla ja eeskujuks olla, peaks õpetajakoolituses praktiliselt õppima ja harjutama.

Milliseid muutusi on õpetajakoolituses kavas?

Eestis on õpetajakoolituse edendamiseks ellu kutsutud mitu suurt projekti. Üks sellistest on haridusteaduse ja õpetajakoolituse edendamise programm Eduko. Antud projekti raames (2008–2014) on kahel viimasel aastal olnud üheks eelistegevuseks õpetajakoolituse õppekavade ühtlustamine, nende omavaheline sidustamine, õppekavade vastavusse viimine ühiskonna vajaduste ja arengutega, niisamuti mitmetahulise koostöö korraldamine teiste ülikoolidega. Sel aastal lisandub prioriteetsena pedagoogilise praktika korraldus ja sisu ning didaktikakeskus(t)e loomine. Toimekust ja tegusust oodatakse haridusvaldkonna inimestelt ka õpetajakutset puudutavate raamdokumentide parendusettepanekuteks, nendeks on “Õpetajakoolituse raamnõuded” ja “Kutsestandard”. Samuti vajavad elluviimist põhikooli ja gümnaasiumi riiklikud õppekavad ning vastavalt nendele dokumentidele peab kaasajastuma ka õpetajakoolituse sisu.

Kõik need muutused vajavad igati tuge ja asjalikke valjuhäälseid mõtteavaldusi üliõpilastelt ja kooliinimestelt. Sellest aastast on loomisel ka klassiõpetajate ühendus, mis koondaks enda ridadesse tegusaid praktikuid, kes on valmis oma töötulemusi laiemalt tutvustama ja ühiskondlikus elus valjuhäälsemalt esinema.

Eesti Lugemisühingu

ESSEEVÕISTLUS *õpetajatele*

Igaühe elus on olnud raamatuid, milles mõjuva sõna kõrval on ka ilmekas illustratsioon.

Just sellistest elamustest ootame kirjutama kõiki koolide, lasteaedade ja huvikoolide õpetajaid esseekonkursil „Pilt ja sõna.”

Parimate tööde kirjutajaid tunnustatakse 8.–10. juunil 2011 Tallinna Ülikoolis toimuval rahvusvahelisel konverentsil „Pilt ja tekst”.
Esseed (pikkus kuni 3 A4 lehekülge) palume saata 1. maiks 2011 meiliaadressile heli.prii@gmail.com
(loe eelmise aasta parimaid esseesid http://koolielu.ee/pg/info/readnews/94962)

Eesti Lugemisühingu juhatus
www.lugemisyhing.ee
Oleme ka Facebookis

TULEVIKUVAADE

ALGÕPETUS – STARDIPAIK

MART NOORMA
Tartu Ülikooli Füüsika Instituudi dotsent
TÜ loodus- ja tehnoloogiateaduskonna õppeprodekaan
Eesti tudengisatelliidi programmi nõustaja

Belka ja Strelka olid ühed haruldased kosmoselendurid, kel õnnestus avarustesse tõusta ilma reaalteadusliku hariduseta. Kui nende sõiduk Sputnik V 1960. aastal oma tiiru tegi, oli suurriikide USA ja Nõukogude Liidu vahel juba hoogu saanud haridusvõistlus: kes suudab anda oma lastele tugevama ettevalmistuse matemaatikas, loodusteadustes ja võõrkeeltes. Meie algõpetusele tähendas see intensiivistamist, mille üks väljendus oli see, et algõpetuse periood lühenes neljalt aastalt kolmele: mis siin aega viita, ruttu teaduse kallale! Kuna koolitöö pinge tõusis, muutus tähtsaks süsteemne koolieelne ettevalmistus lasteaias. See omakorda lubas kehtestada 6-aastaste laste koolikohustust, millest tänaseks on jälle juba loobutud.
Kas praegu, mil teadus tundub arenevat ulmefilmi hooga, peaks haridus maast-madalast olema midagi hoopis muud kui seni, uurime ühelt julge ettevõtmise, nimelt üliõpilaste kosmoseprojekti nõustaja Mart Noorma käest.

Õpsik: Mida lapsed juba tänapäeval ja kindlasti lähitulevikus peaksid õppima teisiti või rohkem kui nad seda praegu teevad?
Mart Noorma:
Mina olen seda meelt, et reaalteadused on inimkonda edasiviiv jõud. Kosmoseuuringud on muidugi reaalteaduste saavutuste säravaimaks näiteks, samuti nagu vähiravimite väljatöötamine ja kõik tehnoloogiad, mis meie elukvaliteeti paremaks aitavad muuta. Kuid see, et lapsed peaksid loobuma lapsepõlvest ning hakkama teadlasteks juba neljandas klassis, pole üldse vajalik.
Õppejõuna ja lapsevanemana tundub mulle, et meil pole puudus mitte tarkadest või intelligentsetest noortest, vaid hoopis inimestest, kellel on kihk midagi suurt ära teha. Noored, kellel on visioon ning tahe seda ellu viia. Kosmosevõidujooksuga seostub see niimoodi, et kui külma sõja vaenupooltel olid suured väljakutsed ja suured saavutused, mis tundusid rahvale olulised, siis terved põlvkonnad noori tõmmati kaasa suurte tehnoloogiliste eesmärkide saavutamisse. Kuid Kuule jõudmise järel kadus kahes riigis see tuhin ning peale seda on reaalteadused pidevalt populaarsust kaotanud ning ühes sellega ka soov maailma parandada.
Eelnevast tulenevalt soovime me näiteks Eesti tudengisatelliidi programmiga uut sputnikuajastu vaimustust tekitades näidata noortele, et Eestis on võimalik teha lahedaid tehnoloogiaprojekte, mis inimkonnale uusi võimalusi avavad. See tähendab, et kõige rohkem tahaksime innustada noori unistama suurtest tegudest ja siis selle nimel ka pingutama.

Õpsik: Kui vaatate oma üliõpilasi – milliseid omadusi tahaksite neil rohkem näha?
Mart Noorma: Õppejõuna tahaksin õpetada noori, kes mõtlevad maailmaparandamisest. Mis mõte on pingutada selliste inimeste nimel, kes ei soovi oma enesearengut suunata ühiskonna hüvanguks? Minu kokkupuuted gümnasistide ja arutelud meie oma tudengitega näitavad õnneks, et enamik abituriente ja meie esmakursuslased ongi sellised maailmaparandajad.
Ma arvan, et kool peakski kõigepealt innustama lapsi suurelt mõtlema. Ja mõistma, et maailma saavad paremaks muuta need, kes ise on head, targad ja osavad. Nii et tuleb hoolega õppida, et olla võimeline tegema suuri asju. Eks seda ju niikuinii räägitakse, kuid rõhuasetus võiks olla mitte enesekeskse heaolul, vaid heaolu saavutamisel läbi ümbritsevate inimeste õnne tõusu. Kõlab igal juhul keeruliselt – sellist tunnet suudaksid lastes tekitada ainult tõeliselt inspireerivad õpetajad. Loodan, et meil on neid palju ja järjest rohkem lisandub meie suurepärastest ülikoolidest.

KOMMENTAARIKS: VAESED KANNATAJAD JA JULGED KATSETAJAD

MARE TUISK
koolipsühholoog
algõpetuse lektor

Olen seoses doktoritööga palju mõtisklenud selle üle, mis tänases Eesti koolis toimub. Rahvusvahelised võrdlusuuringud TIMSS ja PISA näitavad, et meie õpilaste teadmised on maailmatasemel, OECD uuringud aga, et õpilaste koolimeeldivus on äärmiselt madal ning nad on väsinud ja õnnetud. Enda mitmekümneaastane koolipsühholoogi kogemus on andnud kujutluspildi tüüpilisest keskastme õpilasest, kelle arvates kool on "suht mõttetu koht", kus päeva esimene pool sõprade toel üle tuleb elada, tegelik elu aga toimub väljaspool koolitunde….

Ometi tulevad esimesse klassi särasilmsed poisid ja tüdrukud ning üldreeglina säilib nende toimekus ja teotahe vähemalt algklasside lõpuni. Külastades üliõpilaste praktika käigus inimeseõpetuse tunde, näen, kuidas lapsed õhinal räägivad, et tahavad saada politseinikeks, päästjateks, loomaarstideks, disaineriteks jne. See pole küll planeetide vallutamine, kuid enesekesksusest on asi kaugel! Ja ometi möödub vaid 3-4 aastat ja juba unistatakse, kuidas rohkem "pappi kokku ajada" või kergelt kuulsaks saada…Mis siis vahepeal on juhtunud?

Kuigi olen siinkirjutajaga valdavalt ühel meelel, tahaksin mõnes osas siiski ka oponeerida. Kui kolleeg arvab, et pole vaja algklassilastest teadlasi teha, siis mina näen, et laps tulebki kooli väikese teadlasena: ta on uudishimulik, tahab kõike mitmekülgselt tundma õppida ja õpibki kõigi meeltega, kui vaid võimalus antakse. Eriti meeldiks talle tegutsedes ja katsetades õppida, aga enamasti ei lasta! Isegi oma tundeid ei sobi väljendada, pead vaikselt ja rahulikult istuma…Surutakse 45 minutiks koolipinki, keerulise tekstiga õpik ette ja muudkui kiiresti tööle!

Intervjueerisin õpetajaid nii linna kui maakoolidest ja üks, mis neid ühendab, on pidev kiirustamine: intervjuudes kõlasid õppimisega seoses ikka ja jälle metafoorid nagu tormamine, kappamine ja võidujooks. Kui lapsed tasemetööde, riigieksamite ja koolide pingeridade nimel õpimasinaiks muudame, on vähe lootust, et neist kirglikud visionäärid kujunevad. Nii et laseme neil pigem teadlaste kombel uudishimu, vahetute kogemuste ja katsetuste toel maailma ja iseennast avastada, et elust ja õppimisest rõõmu võiks tunda. Parem paras kogus loovat lapsemeelsust kogu eluks, kui tuimus, tüdimus või koguni agressiivsus. Seega **mitte rohkem ei peaks õppima, vaid eelkõige teisiti**! Peaasi, et säiliksid huvi, elurõõm ja teotahe! Omandades uusi mõisteid ja seoseid nende vahel, luuakse baas abstraktse mõtlemise kiireks arenguks teises kooliastmes.

Teine koht, kus mõte hargnema hakkas, olid read sellest, et Kuule jõudmise järel kadus kosmose vallutamise tuhin ning peale seda on ka reaalteadused pidevalt populaarsust kaotanud. Arvan, et reaalteaduste allakäigul on Kuuga pistmist selles osas, et vahepeal hullusti kõike õpitavat aina noorematesse klassidesse hakati suruma. Otsesõnu tahan taas öelda, et vähemalt algklassides **tuleks matemaatikat õpetada teisiti**. Hiljuti oli Tallinnas võimalus kohtuda Soome matemaatikaõpikute autori Hellevi Putkoneniga, kes paaritunnise esinemise tarbeks ei pidanud paljuks kaasa vedada tervet lauatäit abivahendeid, alates erinevaist puuklotsidest ja lõpetades papptaldrikute ja joogitopsidega. Arvutas ta makaronidega krõbistades ja kokkuvõtteks ütles, et esimese kooliastme matemaatika peabki olema piltlik, praktiline, mänguline ja eluline. Sõnalised ja abstraktsed ülesanded tulevad alles 5. klassis!

Võib ju jäädagi kritiseerima meie õppekirjandust ja koolikorraldust, mis õppimisisu ära võtab, vaimustusest ja kõrgelennulistest unistustest rääkimata. Lahenduse võtmetegur on siiski õpetaja ise!

Minu uuringus ilmnes, et klassiõpetajad jagunevad laias laastus nn VAESTEKS KANNATAJATEKS ja JULGETEKS KATSETAJATEKS, st ühed näevad takistusi ja teised otsivad lahendusi... Intervjuudes kõlas imetlusväärseid kirjeldusi laste initsiatiivist ja ettevõtlikkusest põnevate õppeülesannete täitmisel, rühmaprojektide läbiviimisel, klassiõhtute jt ühisürituste korraldamisel jne. Kui õpetaja usub ja usaldab laste potentsiaali, ilmutavad nad hämmastavat leidlikkust ja sihikindlust. Et see ilmneda saaks, peab õpetaja kõigepealt uskuma iseenda võimet laste initsiatiivi ja energiaga toime tulla. Peale selle peab tal olema tahtmist ja jõudu teha rohkem kui hädapärast vaja. Nii et julge mõelda oma peaga, julge katsetada ja õppida koos lastega! Klassiõpetajal on rohkesti vabadust nii erinevate ainete lõimimisel, kui kogu koolipäeva mõttekal korraldamisel. Loov lähenemine vabastab rutiinist ja annab energiat!

Kui siis õpetaja saaks veel töötada madalama nädalakoormusega, et jääks aega uute ideede genereerimiseks, lugemiseks ja enda patareide laadimiseks, oleks kool märksa rõõmsam ja rahuldustpakkuvam paik nii suurtele kui väikestele. Kui paraneb koolimaailm, virguvad ka sealsed maailmaparandajad.

TEATED

KLASSIÕPETAJATE KOGUKOND – http://klop.edu.ee
blogi http://klassiopetaja.blogspot.com/

Klassiõpetajate sotsiaalvõrgustikku kuuluvad nii eksperdid kui ka algajad, õpetajad üle Eesti ja kaugemaltki, väike- kui ka suurkoolide, linna- kui ka maakoolide õpetajad. Kõik liikmed saavad kaasa lüüa, sisestades nii uudiseid, huvitavaid linke kui ka õppematerjale.

Tiia Salm
Klassiõpetajate kogukonna toimetaja

PISI-PISA

1. Mitu õuna kasvab kase otsa, kui sellel puul on 18 oksa ja igal oksal 20 punga?

2. Mann läks Mukiga parki jalutama. Seal oli Juku oma Rokiga. Muki jooksis Juku suunas kiirusega 35 km tunnis. Roki tormas Manni suunas kiirusega 40 km tunnis. Kumb koer oli nende kohtumise hetkel Mannile ligemal?

VASTUSED
1. Kase otsa kasvab teadagi mis.
2. Kohtumise hetkel on koerad Manni suhtes ühekaugusel.

ÕPSIKU SÕBRAD

Kirjastused Koolibri (vt Facebook – Koolibri koolileht), Avita ja TEA, ühendused Eesti Lugemisühing (vt ka FB), Lastekaitseliit, Eesti Lastekirjanduse Keskus, kõik looduse-, teaduse-, spordi-, muusika-, kunsti- ja muude toredate valdkondade sõbrad.

LAPSESUU MEEDIAST

KRISTI VINTER
Tallinna Pedagoogilise Seminari lektor
Tallinna Ülikooli doktorant, meediauurija

Küsimuse peale „**Mis sulle arvutis ei meeldi?**" vastab tüdruk: „ei meeldi, et viiruseid tulevad arvutist välja. Mina läksin issit sõjaväkke saatma ja vanavana nägi viirust, ta mõtles, et mina tulin, aga tegelt see oli viirus ja vanavana vaatas, et kohe kadus ära, see oli viirus".
Laps ajas segamini arvuti viirused ja viirastused.

Mida ütleksid sina endast nooremale lapsele, kes ei tea, mida televiisorist uskuda ja mida mitte?
Et uudiseid võib uskuda, nagu ilmateadet võib ka uskuda, sest ilmateade teatab, mis päev homme või ülehomme on. Reklaame ei peaks uskuma.
Mina ütleksin, et ära usu neid hästi pikki reklaame, need tahavad, et mingid jobud ostaksid.
Usu Aktu Kaamerat ja ära usu igasuguseid filme.

Mida ei ole päriselt olemas?
Koletisi, muumiat ei ole olemas. Muumiat saab mängida, seal on ainult inimene sees.
Et ei usuks, et zombid on olemas või muumiad. Igasuguseid asju ei tasuks uskuda, näiteks, et vaimud on olemas. Tasub uskuda näiteks seda, et puu otsa saab, aga seda ei tasuks uskuda, et puu otsast saab alla lennata, no seda võib ka juhtuda.

Aga kui lapsed ja täiskasvanud ei vaata ühesuguseid filme ja saateid, siis mille poolest need erinevad?
Kuna suured võivad olla vahel teisekeelsed.
Sest need on laste jaoks liiga igavad.
Mõned on lastele natukene hirmsad ka.
Vanemad inimesed ei taha multikaid vaadata, sest need on nende meelest igavad, aga laste meelest on need jälle toredad.
Aga mina vaatan küll ühte inglisekeelset filmi, mis on suurte oma, aga ikka vaatan. Selle nimi on Komissar Rex.
Suurtele ei meeldi multikad sellepärast, et selles on sellised asjad, mis päriselus pole juhtunud.

Kas te olete televiisorist midagi uut ka teada saanud?
Üks vanamees rääkis hästi tarkasid jutte, ta oli hästi tark, kuna kui ta oli pisike, siis ta saadeti loodusekooli, siis ta rääkis, et taime ei tohi tappa.
Ma olen seda teada saanud, et ei tohi loomi tappa ja ei tohi lõhkuda ja ei tohi visata teiste asju maha.
Mina nägin telekas, et Egiptuses ei tohi ümber kuulsate asjade lennukiga lennata.

ÕPETAJA UURIB

ELU MINU KLASSIS

HELI PRII
Paide Ühisgümnaasiumi õpetaja

Etnograafid klassiruumis - see on võte, mille eeskuju saime soome kolleegidelt. Etnograaf on teadlane, kes kirjeldab rahva elu. Klassiõpetaja Riikka Hohti on oma klassis juba mitu aastat rakendanud lapsi etnograafi rollis. Iga päev asuvad kaks last tegutsema etnograafina, nad kirjutavad arvuti abil üles oma tähelepanekuid päeva jooksul toimuvast. Kordamööda teevad seda tööd kõik lapsed, kusjuures teatud nädalapäeval arutatakse läbi nädala jooksul kirjapandu. Riikka on lubanud, et etnograafina töötavad lapsed ei pea kaasa tegema selle koolipäeva muud tööd, kuid tavaliselt ei kasuta lapsed seda eelist ja võtavad arvuti taha ka tunniks vajalikud õppevahendid kaasa. Samas on arvutisse päevasündmuste talletamine ja teiste töö lugemine hea harjutus lugemis- ja kirjutamisoskuse arendamiseks.
2010. aasta sügisel oli meil Tallinna Ülikoolis ühisseminar soome ja eesti õpetajatega, ja mitu eesti õpetajat otsustasid oma klassis etnograafiat harrastada. Heli Prii Paide Ühisgümnaasiumist jagab oma mõtteid sellest tööviisist.

Õpsik: Mida see kogemus on Sinule andnud?
Heli Prii: Paide Ühisgümnaasiumi 3.a klassi etnograafid hakkasid tööle 6.septembril.
Mulle meeldib oma õpilaste juures jälgida töö protsessi sama palju või teinekord rohkemgi kui tulemust: kuidas valmib rühmatöö või instseneering, kuidas jagatakse ja võetakse ülesandeid, kuidas peetakse läbirääkimisi ja saavutatakse kokkuleppeid. Kui iga päev vahetundide ajal kaks last oma koha õpetaja toolil ja arvuti taga sisse võtavad, siis toimub lisaks arutelule (*Millest me alustame? Kas sa tahad veel midagi lisada? Ära seda kirjuta! Tead, mis mulle meelde tuli!*) ja kirjutamisele kaaslaste tegemiste jälgimine, naeru kihistamine, oma rolli tähtsustamine. *(Me läksime male klassi, mängisime kaks mängu ja kiirustasime klassi, sest meie oleme see nädal etnograafid.- Meile meeldis teile kirjutada.)*
Kõiki õpilasi asjalikena oma etnograafitööd tegemas näha, nende kirjapandut lugeda ja uue nädala algul seda ette lugeda on tore tunne: on üks sõbralik ja asjalik seltskond see minu 3.a. Ja muidugi annavad laste ülestähendused märku, mis tundides meeldis või mis probleeme tekitas või mida nad asjadest arvavad. See on vajalik info igale õpetajale.
See nädal oli meie (Uku ja Ivari) arust niiiiiii kerge ja titekas ja muud sellist. - Teine tund oli kehaline. Seal tegime teatevõistlust, mis oli mõnusalt väsitav.
Kui ma loen, et *„ Andreas hüppas täna kolm meetrit ja nelikümmend sentimeetrit,"* saan kohe oma tublit spordipoissi kiita.

Õpsik: On see lisatöö või hoopis võimalus teada midagi seni varjulolnut?
Heli Prii: Mu õpilased on päris head suhtlejad ning rõõmud-mured tulevad hommikuti ikka jutuks. Aga see, mis neile tähtis on teiste õpetajate ainetundides, mis juhtub siis, kui õpetaja on vahetunni ajal klassist ära käinud, tuleb lookestest hästi välja. Tähelepanekud ei tundu kaebamisena, mitte keegi ei lähe pärast seletama, et miks sa minust nii või naa kirjutasid. Pigem paneb kõiki muigama.
Ahto karjub täist kõrist oh kaerajaan, oh kaerajaan, oh kaerajaan! - Poisid varastasid täna jälle sööklast leiba.

Õpsik: Kuidas näed laste arengut – ja mis osas – selle aja jooksul, mil nad on oma koolipäeva kohta märkmeid teinud?
Heli Prii: Esialgu olid lookesed kirjeldavat laadi: mis tund oli ja mida seal tegime. Päeva menüü pandi samuti väga täpselt kirja. Siis avastas keegi, et vahetunni tegemisi on tore kommenteerida ja seda tehakse siiamaani.
Vanessa mängib üksi lauamängu, vist nii Vanessa vs Vanessa. Ivar kerib pliiatsi ümber lõnga. Annabell leidis oma hiiglasliku pintsli üles. Reijo teeb hambutuid nägusid. Mattias ronis nagi alla ja on nagu kodutu. Mikk lendas tooliga pikali. Lisanna näitab keelt. Ahto musitab kogu aeg tüdrukuid. Keka tunnis musitas Brittu.
Igapäevane märkmete tegemine on õpetanud lapsi julgesti arvamust avaldama.
Korrapidaja ei peagi täna korda. Millal nad ükskord hakkavad korda pidama? - Reijo jookseb iga vahetund. Talle tuleks anda koridori keeld.
Tore on see, et kirjutamine ei ole kedagi ära tüüdanud. Lugude kuulamine esmaspäeva hommikuti samuti mitte. See oli väärt mõte niiviisi lapsi oma koolipäevadest kirjutama panna.

TEATED

RAHVUSVAHELINE KONVERENTS
HARIDUS KUI DIALOOG MITMEKULTUURILISES ÜHISKONNAS
EDUCATION AS A DIALOG IN MULTICULTURAL SOCIETY
toimub Tallinna Ülikoolis
24. märtsil 2011 algusega kell 10.00
Tallinna saalis (M-218).

Konverentsi töökeelteks on eesti, inglise ja vene. Ettekannete sünkroontõlge eesti keelde. Osavõtumaksu ei ole.
Lisaks eesti haridustegelastele esinevad uurijad Praha Karli Ülikoolist, Helsingi Ülikoolist ja Moskva Riiklikust Pedagoogilisest Ülikoolist. Kesksed teemad on kultuuritraditsioon õpetuses, kunsti-, draama- ja keeleõpe mitmekultuurilises koolis, õpetajakoolitus, koolitöö ja perekasvatuse koostegevus mitmekultuurilises hariduses. Konverentsile on oodatud lasteaia- ja kooliõpetajad, aga ka kõik teised hariduse arenguvõimalustest huvitatud kuulajad.

FOORUM

EKSIMINE ON INIMLIK

ANNE UUSEN
algklasside õpetaja, emakeele didaktik
koostanud algklasside õpikuid ja kukeaabitsa komplekti lasteaiale
kirjutanud nõuandvaid väljaandeid õpetajale – "Emakeele õpetamisest", "Kirjutamisest ja kirjutama õpetamisest"

See on küllap ehk paljudele enamasti enesestmõistev käibetõde. Nagu ka fraas: *vigadest õpitakse.* Ainukesed, kellel justkui ei ole õigust vigu teha ega siis ka neist õppida, on õpilased. Nagu nad ei olekski inimesed.

Õpetajatele tundub mõnikord olevat lausa sisse programmeeritud sund või tung alati, igas olukorras ja igal ajahetkel õpilaste ükskõik milliseid vigu kohe parandada. Emakeeletunnis on see mõnedes õpetusolukordades leebelt öeldes häiriv, et mitte öelda lausa ebapedagoogiline ja ebaotstarbekas. Üheks selliseks näiteks on tunnis loetava jutu häälega ettelugemine. Selle tegevuse mõtteks on mehhaanilise lugemisoskuse harjutamine, kuid ka ilmekalt lugemine, et kuulajad saaksid loetavat nautida. Nautimisest ei tule aga midagi välja, kui kaaslased iga väiksemagi lugemiseksimuse korral koputavad (või muul moel reageerivad) või õpetaja lugemise katkestab ja veale osutab või laseb kaasõpilastel vea parandada. Igal juhul on teksti võlu kadunud. Pigem on siis mõistlikum eksimustele tähelepanu juhtida pärast terve teksti ettelugemist. Ei ole ka otstarbekas lugevale õpilasele kohe appi rutata (raske sõna ette öelda), kui ta mingi sõna juures toppama jääb või nagu lapsed ütlevad, *koperdab*. Õigem on rahulikult oodata ja lasta õpilasel enesel toime tulla. Tavaliselt saabki ta ise väga hästi hakkama.

Eriti peaks me õpetajatena end korrale kutsuma, kui meid on tabanud haigus parandada õpilaste (meie arvates) vigu suulise keelekasutuse olukordades ehk siis arutluse ajal või kui õpilane jutustab, kirjeldab, seletab, põhjendab midagi jne. Kui seda pidevalt teha, siis pole ime, et paljud õpilased muutuvad kidakeelseteks ja hakkavad arutluses osalemist, küsimustele vastamist või muud suulist keelekasutust vältima. Mõttekam on hoopis teadlikult tekitadagi just selliseid suhtlusolukordi, kus õpilased lausa peaksid kasutama keelt eri viisil eri partneriga suheldes: ka olukorrad, kus ei peagi kasutama tavamõistes korrektset keelt. Näiteks sõbraga messengeris või telefonitsi suheldes, klassikaaslastega mitteametlikult mõtteid ja arvamusi vahetades või mingid muud õpilastele endile teada suhtlusolukorrad, kus pigem ongi eelistatud vaid siseringile teada ja omane keelekasutus. Nii edastame õpilastele alateadlikult teadmise, et oluline on teada ja eristada, millal kellega kuidas suhtlema peab ja suhelda võib.

Eelpool öeldu kehtib ka kirjaliku keelekasutuse ehk kirjutamise kohta. Täiskasvanud inimeselgi kaob igasugune soov ja enesekindlus kirjutada ükskõik millist teksti, kui ta on saanud mitmeid kordi negatiivse hinnangu või kui ta teab, et iga tema mõtet ja viga kindlasti keegi arvustab, halvustab, parandab või hindab. Loo autor on isegi hiljuti (olles juba pensionieelik) seda omal nahal kogenud ja võin kinnitada, et see on üks ütlemata sant tunne. Ausalt öeldes tunnen end päris sageli õnnelikuna, et ma ei ole enam õpilane. Seega peaks lastel (igasuguste hindeliste kirjatööde kõrval) olema ohtralt võimalusi kirjutada erinevale lugejale erineval eesmärgil erinevaid tekste, mida ei parandata ega hinnata, vaid mis ongi lihtsalt igaühe isiklik looming. Soovi korral jagatakse kirjutisi ka klassikaaslastega, riputades need mingiks ajaks seinale või koostades neist õpimapp, mida võivad kõik mingil kokkulepitud ajal lugeda. See innustab loodetavasti õpilasi endid oma kirjatöödega vaeva nägema ja tööd tegema, muuhulgas ka õigekirjavigu leidma ja parandama.

Nii et andkem ka õpilastele sagedasti võimalus vigu teha, neid ise parandada ja neist õppida, sest ... eksimine on inimlik.

TEATED

RAHVUSVAHELINE KONVERENTS PILT JA TEKST/ PICTURE & TEXT

toimub Tallinna Ülikoolis **8.-10. juunini** 2011.

Konverentsile ootame õpetajaid nii koolist kui lasteaiast, lastevanemaid, kirjastajaid ja kõiki teisi huvilisi. Ettekanded tõlgitakse.

Avapäeval,
8. juunil algusega 14.00 saab jälgida kolme esinejat:
Viive Noor arutleb eesti pildiraamatu üle,
Penni Cotton (Suurbritanniast) kõneleb Euroopa pildiraamatute kollektsioonist ja
Elina Druker (Rootsist) pildiraamatu arengust tänapäeval.

9. juunil on peaettekanne Belgia professorilt Serge Terwagne'lt, kes tutvustab pildiraamatu didaktikat, nagu see prantsuskeelses õpetajakoolituses tavaks on.
Sama päeva sektsioonides on kõne all eri maade ja ajastute pildiraamatud
massikultuuri ja kunsti vahekord pildiraamatutoodangus
multimeedia lasteraamatu vahendajana
lugemaõppimine uue meedia abil
tegevõpetajate kogemused mitmesuguste lugejate õpetamisel.
Külalisesinejad on Sloveeniast, Ukrainast, Lätist, Leedust, Venemaalt, Poolast, Küproselt, Portugalist.

Kolmas päev 10. juuni algab Serge Terwagne'i töötoaga, kus näidatakse DVD-sid pildiraamatu-õpetuse kohta ja saab võrrelda eri kultuurides käibivaid arusaamu.
10. juuni teised ettekanded ja töötoad on eesti uurijatelt ja õpetajatelt, Helin Puksand annab ülevaate PISA tulemustest lugemise vallas, Erkki Pung tutvustab e-raamatu võimalusi jt. Ühes töötoas saab õppida hieroglüüfe maalima.

Täpsem teave ja registreerimisvorm on kättesaadavad Eesti Lugemisühingu kodulehelt www.lugemisyhing.ee ja Tallinna Ülikooli kodulehelt (ühiskonnale – konverentsikeskus – konverentsikalender).
Osavõtumaks enne 30. aprilli registreerimisel on 45 eurot kogu konverentsi eest (toitlustamine sealhulgas), see, kes soovib osaleda ainult 10. juunil eesti päeval, maksab 11 eurot. Eesti Lugemisühingu liikmele on soodustused.

FOORUM

KUNSTIÕPETUSE PROBLEEMIDEST JA VÕIMALUSTEST

EDNA VAHTER
kunstiõpetaja ja kasvatusteaduste magister
loonud ja koostanud õppevahendeid:
I-III klassi tööraamatud "Kunst" ja õpetajaraamatud nende juurde
Loomingulised harjutusmaterjalid
"Isemoodi tähestik"
"Kinnipüütud lehesadu"
"Lumisem lumeaeg"
"Puhtalt porikarva"
"Tuultega võidu"
"Teeme koos lapsega: 50 ideed lapse arendamiseks"

Kõige problemaatilisemaks on algklasside kunstiõppes õpetajate valdav teadmine, et kunstiõpetus on lihtsalt *tegemine*. Kaasaegne kunstiõpetus sisaldab aga lisaks tegemisele ka uurimist, probleemide lahendamist, oskuste arendamist ja üldisi teadmisi ning arusaamist kunstist. Kunstiõpetus on suhtlemine, arutlemine ja katsetamine. Kunst on osa igapäevasest elust ning just seda silmas pidades saab õpetaja lisada kunsti erinevatesse tegevustesse, mitte lihtsalt planeerima eraldiseisvaid kunstiülesandeid.

Kunstitegevuste kaudu saavad lapsed väljendada oma ideid, tundeid ja emotsioone. Põhikooli esimese astme õpilane tahab eksperimenteerida ja avastada kõike enda ümber. Kas lased lapsel kunsti kaudu maailma avastada? Või kipud tema eest mõtlema ja otsustama? Ise avastades kasvab laps enesekindlaks ja tunneb end hästi mitmesuguseid tegevusi sooritades. Last tuleb toetada, pakkudes talle võimalusi tegeleda kunstiga ning lasta tal tunda rõõmu loovtegevustest. Eelkõige peaks lapsel säilima julgus katsetada ja kasutada kunsti kui vahendit just isikupäraste eneseväljenduste loomisel.

Kuigi valdavalt on algklasside kunstiõpetus praktilist laadi, tuleks siiski õpilastele tutvustada kunsti kogu ühiskonnas – nii kohalikku kui ka maailmakultuuri, nii ajaloolist kui ka kaasaegset kunsti. Kõike seda saab õpilastele pakkuda, kui lasta neil uurida ja väärtustada nii enda kui ka teiste poolt loodud kunstiteoseid. Õpetaja roll on olla suunaja, arutelude esilekutsuja ja toetaja kunstiõppe protsessis. Klassiõpetaja eeliseks võib pidada võimalust ühendada kunstiõpe teiste tegevusvaldkondadega: visuaalne ja keeleline informatsioon on kombineeritud igas aines. Näiteks on joonistamine oluline eeldus kirjutamisoskuse arenguks, piltide lahti seletamine ning nendest rääkimine arendab laste jutustamisoskust, kujude, vormide ja rütmide kasutamine kunstiloomingus aitab lastel neid paremini mõista nii matemaatikas, muusikas kui ka liikumises. Kunstiõpe saab seega olla loomulik osa kogu õppeprotsessi tervikus ning lastele võiks jääda võimalus ise selle protsessi kujunemisel kaasa rääkida.

KEVAD JA ÕPETAJAKOOLITUS

MALLE REIDOLV
Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudi lastekirjanduse lektor

See aasta tuleb kevad teisiti,
tiu-tiu! ja teisiti, see aasta teisiti,
ja kevad teisiti ja tuleb teisiti,
tiu-tiu! ja teisiti ja hoopis teisiti!

Mis sellest, et Henrik Visnapuukirjutas oma " Kolmanda kirja Ingile" pea sajand tagasi – 1919. aasta lehekuul. Ikka on lootus sama, et sellel aastal tuleb teisiti. Ja kindlasti parem kui varem.

Täna, kui ma neid ridu paberile sean, on märts juba alanud. Kirjutan aga oma kolleegi palvel. Ta tahab nimelt, et kirjutaksin midagi kevadest ja õpetajakoolitusest ja lisaks veel ladusalt ja lüüriliselt.

Tegelikult ühendab kevadeootus kõiki põlvkondi, kes otsapidi kooliga kokku puutunud on. Esimese klassi juntsust kuni pensionieelikust õpetajani välja.

Veebruari lõpus hakkab aimuma kevade hõngu, märtsis alustavad kevadveed- esialgu veel väga ettevaatlikult- endale tee rajamist. Aprill on alati ootamatu. Temas on peidus talve karmust ja suve soojust. Ta on ilus, aga kohati väga kapriisne ja ettearvamatu, nagu mõni noor näitsik.

Kaugel küll veel lind ja lill,
kasemahl ja pajupill,
aga kraavis voolab vett,
õhus tundub kevadet.

Nii kirjutas lastekirjanikust koolmeister J. Oro.

Ja siis tuleb mai ja kõigil hakkab järsku kiire. Peenrad sirgeks, seemned mulda, eksamiks materjalid kokku ning baka- ja magistritööst ei tasu kohe rääkidagi...

Ühel ilusal päeval märkad üllatusega, **et jälle ei näinud sa kevade tulekut.**

Nii kordub see aastast aastasse, vähemalt minuga ja paljude mu heade sõpradega. Igal aastal tõotan iseendale, et tuleval aastal...Millal see aasta aga tuleb, ei tea täpselt. Tahaks silmade ja südamega nautida kevade võlu.

See ei ole ainult minu probleem, see on kõikide kooliga (ka kõrgkooliga) seotute ühine lugu.

Ikka sügisest kevadesse, kümme kuud kahe suvekuu ootuses ja ...jälle algab kõik, algab uuesti. Ent hoopis teisiti, nii nagu Visnapuu kevadedki. Ükski päev pole teisega identne.

Mis juhtuks siis, kui seda kõike poleks? Kui peaks kontoritooli kella üheksast kuueni nühkima ja töö tegemist ning enda vajalikuks olemist "mängima"? Või veel hullem – kui peaks kusagil lindi taga puhtmehhaanilist tööd tegema! Kui poleks endast värskemaid ja mõnikord ka andekamaid noori inimesi, kellega oma lugemust ja tundeid jagada?

Seda kõike omada on tegelikult suur eelis. See ongi õpetajatöö võlu ja valu.

Olen endale tõotanud, et niikaua, kuni näen auditooriumi ees seistes kenasid, arukaid ja ainest huvitatud nägusid, jätkan õpetamist. Kui ma seda aga enam märgata ei taha või ei suuda, tuleb ära minna.

Õpetamine on vastastikune protsess. See on umbes nii, naga Anton Hansen-Tammsaare miniatuuris "Ööbik ja lilled":

Ilusal kevadel laulis koplis väike ööbik. Samal kevadel hakkasid seal ka lilled õitsema. Ja kui ööbik neid ilusaid lilli nägi, mõtles ta: "Nad õitsevad ainult sellepärast nõnda ilusasti, et mina laulan." Ja ööbik laulis veel ilusamini. Aga lilled, kes ööbiku laulu kuulsid, mõtlesid: "Ta laulab ju ainult sellepärast nõnda ilusasti, et meie õitseme". Ja nad õitsesid veel ilusamini.

Just nii täiustavad ka õpetaja ja õpilane teineteist.

Kahjuks ei tulnud minu kirjatöö üldse akadeemilise jutu moodi välja. Kui oleks pingutanud, küllap saanuks sellegagi hakkama. Aga kas oligi vaja? Meie elus on niigi liiga palju arvusid ja liiga vähe tundeid.

See jutt on kirjutatud rohkem kui nelikümmend aastat klassi ees seisnu poolt noortele tulevastele õpetajatele, kellel see pikk-pikk teekond veel ees on.

Pidage vastu ja osake nautida oma tööd! Ja kõikide muude tarkade teaduste kõrval pidage meeles, et ainult südamega näeb hästi. Seda õpetas juba Väike Prints.

ELU ON KOOL

RMK KEVADPROGRAMMID METSAS: HEAD LAPSED, NEED KASVAVAD METSAGA!*

HELEN LUKS,
RMK loodushariduse peaspetsialist

RMK (Riigimetsa Majandamise Keskus) on tegelenud loodusharidusliku tegevusega rohkem kui 10 aastat. Lisaks Sagadi looduskoolile ja Elistvere loomapargile on RMK-l üle Eesti 22 looduskeskust ja –maja. Tegevuse eesmärgiks on eelkõige metsalooduse, metsa majandamise, metsandusliku pärandi ja looduskaitse tutvustamine, et tõsta inimeste teadlikkust ning pakkuda retkelistele teavet, kus ja kuidas looduses matkata.

Olenevalt sihtrühmast ja huvist on loodusharidus pakkumisel kaks suunda: passiivne ja aktiivne. Passiivne loodusharidus toimub looduses asuvate juhiste ja teabematerjalide, looduskeskuste ekspositsioonide, temaatiliste trükiste ja kodulehe kaudu. Aktiivne ehk otsene loodusharidus toimub aga pakutavate tegevuste - loodusõppeprogrammide, konkursside, ürituste, rändnäituse jne kaudu.

Tasuta loodusõppeprogramme viib RMK läbi kevad-, sügis- ning talvekampaania raames. Need kampaaniad on eelkõige suunatud üldhariduskoolide õpilastele ning lasteaia rühmadele. Pakutakse riiklikke õppekavasid toetavaid programme, mis annavad õpetajatele kindluse, et kooliklassist väljatulek ei tähenda puudujääki koolitöös, vaid pigem kinnistab õpitut ja avab õpitavat läbi praktilise kogemuse.

Aasta-aastalt lisandub uusi huvilisi ning tekib juurde sõberkoole ja –õpetajad. 2010.a. osales kõikidel loodusõppeprogrammidel kokku ligi 43 000 inimest. Selline osavõtt vaid rõõmustab, sest see annab kinnitust, et samuti kasvab loodus- ja metsateadlike inimeste hulk!

Kui kampaaniaprogrammide põhirõhk oli eelmisel aastal seotud looduskaitse 100. sünnipäevaga, siis käesolev aasta saab olema meeldivalt metsahõnguline. 2011. aastal tähistakse kogu maailmas ja Eestis, maailma ühes metsarikkamas riigis, ÜRO poolt väljakuulutatud rahvusvahelist metsa-aastat. Metsa-aasta eesmärk on tõsta elanikkonna teadlikkust kestlikust metsa majandusest ja looduskaitsest. Samuti väärtustab metsa-aasta inimese rolli metsas ja metsa tähtsust inimesele. Sügiskampaania ajal kohtume metsas valdavalt Eestimaa üldhariduskoolide 6. klassidega, kelle õppekavas metsateema enim luubi all on, kuid kevadkampaania on tavapäraselt kõikidele vanusrühmadele suunatud.

Kevadkampaania tasuta loodusõppeprogrammid toimuvad 11. aprill kuni 27. mai 2011. Programmile tuleb saabuda oma transpordiga ning võtta kaasa moonakott. Oluline on eelregistreerimine ning õppeprogrammide kirjeldused ja registreerimise info saab RMK kodulehel www.rmk.ee olema alates 4. aprillist. Pakutakse programme, mis on seotud üldteadmistega kevadisest loodusest, kindlasti on oluliseks teemaks tuleohutus ja looduses liikumise reeglid, igaüheõigus. Metsatöid tutvustavad programmid annavad osades kohtades võimaluse ka oma puu istutada.

Kohtume metsas!

* *"Head lapsed, need kasvavad metsaga" on üks kolmest peapreemia saanud lausungist, mis saabus 2010.a. Eesti looduskaitse 100. juubeli puhul korraldatud konkursile "100 soovi ja palvet". Lausungi autoriks on Teet Raudsepp.*

Telli ajakiri „Märka Last"
Aprillis ilmuvas Lastekaitse Liidu ajakirja „Märka Last" numbris käsitletakse õpetajale mitmeid olulisi teemasid:
- Kuidas toetada laste sotsiaalsete oskuste arengut.
- Õpilaste ja õpetajate mured Facebookis.
- Hüperaktiivne laps peres, koolis, lasteaias.
- Õpilastööde riputamine internetti – poolt ja vastu.

TOIMETUS

Vastutav toimetaja: Mare Müürsepp
Keeletoimetaja: Anne Uusen
Tallinna Ülikool
Narva mnt 25 Tallinn 10120
opsik@tlu.ee